О државном интересу и грчко–српском пријатељству

Пише: Пантелис Савидис
понедељак, 12 јул 2021 00:08

(Поводом информација о признању Косова од стране Атине)

Прочитао сам у „Катимеринију“, валидном медију који стоји иза информација које објављује, да Атина разматра признавање Косова.

Два су разлога који су грчке владе спречавале да се на овај корак одлуче. Први се односио на подударност кипарског случаја са косовским. Горе наведени чланак истиче да је читав случај правно размотрен и да са те стране не постоје проблеми, односно повезаност (држим се званичних изјава).

Други је политички. Атина је излазила у сусрет жељи Београда у нади да ће такво разумевање сузбијати турски утицај на Балкану, а нарочито у Србији.

Постоји турски утицај у Србији, чак и у тамошњим медијима, који влада ове земље не само да не покушава да ограничи, већ и подстиче. Тиме је нестао и други разлог за непризнавање Косова

Чланак тврди да постоји турски утицај у Србији, чак и у тамошњим медијима, који влада ове земље не само да не покушава да ограничи, већ и подстиче. Тиме је нестао и други разлог за непризнавање.

Ако тако стоје ствари - а бојим се да тако стоје – грчка влада би повукла добар потез. Чак и Срби нас узимају здраво за готово.

Ипак, приликом овог признања треба бити пажљив и методичан. Признати, али и нешто добити од Албанаца. Да уступак не буде без добијања нечега заузврат.

Више од 20 година познајем Србију и српски народ. Од 1988, када почињу немири на Балкану, па све до 2008. када Косово проглашава независност, испратио сам све балканске ратове и доживео јединствена искуства. Уверен сам да, на нивоу народа (како грчког тако и српског), постоји дубоко пријатељство које је одолело искушењима свих ових година, те се и продубило. Пријатељство које је на нивоу цркава још је значајније.

На државном нивоу, ствари су ипак доста хладније. Срби су тражили манифестације грчке државнеподршке на начин каква је и она народна, док су грчке владе, сходно својим анализама и међународним обавезама, у појединим ситуацијама бивале уздржаније. То не значи да односи нису били добри, већ да нису у целости имали размере истих таквих односа двају народа.

Оваква се равнотежа није осетила на међународном пољу. Чак и самоиницијативно присуство неколицине Грка у Сребреници (под условом да је постојало, пошто о тој теми немам непосредних сазнања), било је предмет изјашњавања званичне грчке политике широм света.

Пише: Пантелис Савидис
понедељак, 12 јул 2021 00:08

Мишљења сам да је близина и степен грчко – српских веза онога доба била добра ствар, како на државном, тако и на нивоу друштава и грађана.

Грчки грађани и Грчка изражавали су опредељеност ка миру и вредностима човечности. Ипак, ставови тога времена имали су и своју политичку димензију, засновану на следећим темељним тачкама:

1. Избећи стварање осовине муслиманских земаља
2. Сузбити великодржавне пројекте Велике Албаније, Велике Србије или Велике Бугарске
3. Избећи стварање независне муслиманске државе у Европи (Босне). Због тога и нисам толико противан Дејтонском споразуму којим је данашња БиХ створена. Та је држава нефункционална – функционишу само њени конституенти (српски и хрватско–муслимански).
4. Избегавање ширења сукоба по Балкану. По овом питању било је чак и грчко–турске сарадње.

Уопштено говорећи, од почетка нестабилности на Балкану па до данас, постоји уверење о грчко–српском пријатељству. Историјски, нисам се у тако нешто уверио. Постоје случајеви када су се интереси двају народа поклапали и они када нису.

Срби, као народ и као државни чинилац, имају једну врсту ароганције која је истрајавала током СФРЈ

Срби, као народ и као државни чинилац, имају једну врсту ароганције која је истрајавала током СФРЈ. И то не само унутар те земље, у оквиру које је Тито покушао да српске целине издели у више република како би српски национализам контролисао, већ и широм региона.

Чињеница да се Тито испречио Стаљину давала је престиж и њему и земљи којом је управљао. Он се додатно винуо у висине чињеницом да је стајао на челу тзв. Трећег света, али и кроз културу, односно запажену производњу политичке теорије

Југословена након Другог светског рата. Тај је престиж обликовао свест свих народа Југославије, али посебно Срба.

Према Грчкој су се, како Србија непосредно након Великог рата, тако и Југославија након Другог светског рата, понашале као према земљи којом могу да манипулишу.

Грчка се након 1922. са својим границама (које су дефинитивно утврђене 1948. прикључењем Додеканских острва) налазила наспрам турске „масе“ са једне, и уједињене, јаке Југославије са друге стране.

Распад Југославије донео је страшне невоље народима који су је чинили, али је и створио нову и за Грчку повољнију геополитичку равнотежу. Чак и у оним тренуцима рата на простору Југославије када је грчко–српско разумевање и слагање било на врхунцу, било је сталних притужби српских политичара на рачун Грчке.

Мој пријатељ који је том састанку присуствовао, испричао ми је како је Мицотакис, када се сусрео са Милошевић, истом понудио да уколико има неку поруку за САД, да му исту повери те да је, због својих добрих контаката тамо, у ситуацији да му помогне. Милошевићев одговор био је да има добре односе са САД и да му нису потребни посредници.

Поштовање и занимање Србије за ставове Атине је минимално

Вратимо се садашњем тренутку. Падом Милошевића, нове власти настојале су да побошљају своје односе са Турском, узимајући Грчку здраво за готово. Сећам се и карактеристичних изјава тадашњег Председника Скупштине које су узнемириле Атину. Тих година направио сам и документарац о Србији и том приликом посетио Београд. Питао сам га за те изјаве и добио одговор да су погрешно протумачене. Стандардни дипломатски одговор.

И по питању Скопља и тзв. Македоније (Титове творевине) Срби су захтевали да Грчка

не мења став по питању Косова а да они ову државу признају под именом Македонија.

Све ово имајући у виду, Атина мора да се држи политике националног интереса и не сме да одаје утисак земље коју ико може узимати здраво за готово чак и онда када тај неко када мења своју политику према њој. Поштовање и занимање Србије за ставове Атине је минимално. И даље се држе великодржавне предрасуде.

Односи између друштава треба да остану блиски, али код оних између држава приоритет има национални интерес.

(Извор: https://infognomonpolitics.gr/2021/07/pantelis-savvidis-peri-ellinoservikis-filias-proechei-to-kratiko-symferon/)

(Аутор је новинар Радио телевизије Грчке и уредник емисије „Истраживања“ која се више од 20 година бави балканским питањима)

(НСПМ)